

FIȘA DISCIPLINEI

Curs special 1. Slavi și slavonism în istoria medievală și premodernă a românilor

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Departamentul de Istorie medievală, premodernă și istoria artei
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Istorie, Arheologie
1.7. Forma de învățământ	Zi

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Curs special 1: Slavi și slavonism în istoria medievală și premodernă a românilor					Codul disciplinei	HLR1506
2.2. Titularul activităților de curs			Conf. univ. dr. Radu Mârza					
2.3. Titularul activităților de seminar			-					
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Disciplină specială	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	4	3.3. seminar/ laborator/ proiect	0
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	56	3.6 seminar/laborator	0
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					5
Tutoriat (consiliere profesională)					10
Examinări					4
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				69	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Folosirea unui calculator cu videoproiector, tablă inteligentă, pentru vizualizarea unor documente, imagini, hărți digitalizate, cărți și articole pdf.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	-

6.1. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	Regăsirea informației despre trecutul istoric. - Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. - Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate. - Prezentarea orală (cu suport tehnic vizual) și scrisă a unui fapt istoric oarecare, în condiții prestabilite. - Utilizarea la un nivel de bază a metodelor specifice unei științe auxiliare a istoriei (paleografie chirilică/slavă/latină etc., epigrafie). - Utilizarea conceptelor și a metodelor de bază ale cel puțin unei alte științe sociale sau umaniste, sau ale unei discipline de graniță între istorie și alte științe (sociologia, antropologia, istoria artei, economia, psihologia, filozofia etc.). - Producerea punctuală a unor noi cunoștințe istorice pe baza cunoașterii aprofundate a unei epoci și/sau a unor probleme istorice de complexitate medie.
Competențe transversale	Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. - Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse. - Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște momentele principale ale istoriei slavilor în relație cu istoria spațiului românesc, teorii și concepte, marile procese istorice, realități geografice și statale, personalitățile istorice, autorii reprezentativi.
Aptitudini	Studentul este capabil să identifice cronologic anumite momente istorice sau personalități și să facă asocieri între acestea și spațiul geografic est- și sud-est-european și românesc. Poate identifica și defini conceptele și teoriile fundamentale ale istoriei slavilor
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a înțelege textul unei cărți sau a unui articol de specialitate, poate parcurge și înțelege surse istorice. Poate construi prelegeri de specialitate, dar poate folosi cunoștințele și aptitudinile dobândite și alte contexte profesionale.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Familiarizarea cu istoria slavilor și a legăturilor slavo-române din evul mediu și până în zorii epocii moderne.
--	--

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

7.2 Obiectivele specifice	Familiarizarea cu procese istorice care se petrec în lumea slavă. Înțelegerea contextului istoric, geografic și cultural în care se desfășoară istoria românilor: Europa de Răsărit și de Sud-Est, Balcanii, Imperiul Bizantin. Înțelegerea importanței slavilor pentru istoria românilor. Înțelegerea procesului complex de formare al poporului, limbii și culturii române în evul mediu și până în zorii epocii moderne și a consecințelor acestor procese până în prezent.
----------------------------------	--

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Terminologie. Definiții	Prelegere combinată cu discuții interactive, prezentare powerpoint, folosirea de surse istorice, cartografice, imagini	
2. Istoria slavisticii în Europa și România	--/--	
3. Intrarea slavilor în istoria europeană (1). Teorii privind originea slavilor. Migrația și așezarea slavilor în spațiul central-, est- și sud-est-european	--/--	
4. Intrarea slavilor în istoria europeană (2). Organizarea primelor state medievale. Istoria popoarelor slave	--/--	
5. Intrarea slavilor în istoria europeană (3). Procesul de creștinare. Prezentări de referate	--/--	
6. Slavii în spațiul românesc (1). Perspectiva arheologică	--/--	
7. Slavii în spațiul românesc (2). Perspectiva lingvistică	--/--	
8. Slavii în spațiul românesc (3). Perspectiva culturală. Slavonismul cultural	--/--	
9. Raporturi culturale româno-slave. Slavonismul ca parte a culturii medievale și premoderne românești. Prezentări de referate	--/--	
10. Legăturile istorice cu spațiul sud-slav. Prezentări de referate	--/--	
11. Legăturile istorice cu Polonia. Prezentări de referate	--/--	
12. Legăturile istorice cu spațiul nord- și est-slav (Rusia, Ucraina, cazacii). Prezentări de referate	--/--	
13. Nicolae Milescu Spătarul și Dimitrie Cantemir în Rusia. Prezentări de referate	--/--	

Bibliografie

- Florin Curta, *Apariția slavilor. Istorie și arheologie la Dunărea de Jos în veacurile VI-VII*. Târgoviște, Ed. Cetatea de Scaun, 2006, 412 p.
- Dennis Deletant, *Slavonic Letters in Moldavia, Wallachia and Transylvania from the Tenth to the Seventeenth Centuries*, în *The Slavonic and East European Review*, vol. LVIII, 1, 1980, p. 1-21.
- Francis Dvornik, *Slavii în istoria și civilizația europeană*. Traducere de Diana Stanciu. București, ALL Educational, 2001, 664 p.
- Francis Dvornik, *The Significance of the Mission of Cyril and Methodius*, în *Slavic Review*, 23, no. 2, June 1964, p. 195-211 (.pdf, versiune electronică!).
- Grigore Nandriș, *The Beginning of Slavonic culture in the Romanian Countries*, în *Slavonic and East European Review*, XXIV, 1946, no. 63, p. 160-171.
- Dimitri Obolensky, *Un Commonwealth medieval: Bizanțul. Europa de răsărit 500-1453*. București, Ed. Corint, 2002, 524 p.
- Sorin Paliga, Eugen S. Teodor, *Lingvistica și arheologia slavilor timpurii: o altă vedere de la Dunărea de Jos*. Târgoviște, Cetatea de Scaun, 2009, x, 332 p.
- Petre P. Panaitescu, *Contribuții la istoria culturii românești*. Ediție îngrijită de Silvia Panaitescu. Prefață, note și bibliografie de Dan Zamfirescu. București, Ed. Minerva, 1971, 632 p.

9. Serhii Plokhy, *Porțile Europei. O istorie a Ucrainei*. Traducere de: Smaranda Câmpeanu. Editura TREI, 2018, 432 p.
10. Ion Stanciu, *Slavii timpurii în cercetarea arheologică românească*, în *Ephemeris Napocensis*, XI, 2001, p. 105-141.
11. A.P. Vlasto, *The Entry of the Slavs into Christendom. An Introduction to the Medieval History of the Slavs*. Cambridge, at the University Press, 1970.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina **Slavi și slavonism în istoria medievală și premodernă a românilor** face parte din disciplinele speciale din curricula pentru pregătirea studentului la Istorie. Ea evidențiază raporturile dintre istoria românească, istoria regională (Europa Centrală, de Est și Sud-Est) și istoria europeană, oferind perspective integratoare asupra istoriei naționale și o perspectivă culturală. Cursul încurajează dezvoltarea abilităților de comunicare: exprimare liberă, coerență, spirit critic în fața informației, a textului scris, dezvoltarea capacității de argumentare a unor idei.

Această disciplină, care include activități de curs, întrunește toate calitățile în conformitate cu următoarele standarde:

- Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>)
- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>).

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Înțelegerea critică a informației istorice citite, capacitatea de a o comenta, analiza unor materiale cartografice sau vizuale, dialogul cu cadrul didactic și colegii pe subiecte specifice cursului	Discuție pe marginea bibliografiei și a surselor istorice, prezentare de eseuri, lucrări, comentarii	70%
10.5 Seminar/laborator	-		
Examen oral	Înțelegerea critică a informației istorice citite, capacitatea de a o comenta, analiza unor materiale cartografice sau vizuale, dialogul cu cadrul didactic	Discuție pe marginea bibliografiei și a surselor istorice, a lucrărilor prezentate	30%
10.6 Standard minim de performanță			
Parcurgerea a minim 5 cărți din bibliografia de curs			
Minim o intervenție în discuțiile provocate în timpul cursului sau pe marginea izvoarelor care vor fi discutate la curs.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".